

10 Ιουνίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΝΙΚΗΤΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ/στές]

ΠΕΤΡΟΣ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ,

Εφεσείων,

v.

ΛΕΩΝΙΔΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ,

*Εφεσίβλητου.**(Πολιτική Έφεση Αρ. 8083)*

Αμέλεια — Τροχαίο ατύχημα — Καταμερισμός ευθύνης — Αυτοκίνητο, οδηγούμενο σε υπεραστικό δρόμο, συγκρούστηκε με λεωφορείο, το οποίο του είχε αποκόψει τον δρόμο, στην προσπάθεια του οδηγού του να αποφύγει φορτηγό που είχε εισέλθει στον δρόμο από πάροδο — Το Εφετείο καταμέρισε την ευθύνη κατά 2/3 για τον οδηγό του φορτηγού και 1/3 για τον οδηγό του λεωφορείου, αντί εξίσου, όπως την είχε καταμερίσει το πρωτόδικο Δικαστήριο. 5

Στον κύριο δρόμο Λάρνακας - Δεκέλειας, κοντά στην πάροδο προς το χωριό Λειβάδια, συνέβη τροχαίο ατύχημα, στο οποίο ενεπλάκησαν το λεωφορείο που οδηγούσε ο εφεσείων, με κατεύθυνση προς την Λάρνακα, με αυτοκίνητο που ερχόταν από την αντίθετη κατεύθυνση, και μετά που το λεωφορείο είχε μετακινηθεί προς τα δεξιά και αποκόψει τον δρόμο του αυτοκινήτου. Ο εφεσείων ισχυρίστηκε ότι φορτηγό, οδηγούμενο από τον εφεσίβλητο, είχε εισέλθει στον κύριο δρόμο από την πάροδο με κατεύθυνση επίσης προς την Λάρνακα και του είχε αποκόψει τον δρόμο, με αποτέλεσμα να υποχρεωθεί να μετακινηθεί προς τα δεξιά. Ο εφεσίβλητος παραδέχθηκε μεν ότι είχε εισέλθει στον κύριο δρόμο από την πάροδο, αλλά ισχυρίστηκε ότι το είχε πράξει ενώ ο εφεσείων βρισκόταν σε μεγάλη απόσταση από την διασταύρωση, και ότι το δυστύχημα προκλήθηκε αποκλειστικά από το γεγονός ότι ο εφεσείων είχε προσπαθήσει να τον προσπεράσει ενώ το αυτοκίνητο του ενάγοντα πλησίαζε από την αντίθετη κατεύθυνση. Το πρωτόδικο Δικαστήριο δέχθηκε βασικά την εκδοχή του εφεσείοντα, ότι δηλαδή με την είσοδό του στον κύριο δρόμο ο εφεσίβλητος είχε προκαλέσει εμπόδια στην πορεία του εφεσείοντα, αλλά βρήκε ότι οι δύο οδηγοί, δηλαδή ο εφεσείων και ο εφεσίβλητος, ευθύνονταν εξίσου για το δυστύχημα και για τις ζημιές που προκλήθηκαν στο αυτοκίνητο. 10 15 20 25

το του ενάγοντα. Κατ' έφεση, ο εφεσείων ισχυρίσθηκε ότι, εφόσον το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε βασικά δεχθεί την δική του εκδοχή, δεν ήταν ορθός ο καταμερισμός της ευθύνης εξίσου.

Αποφασίσθηκε ότι:

- 5 Γενεσιουργός αιτία του ατυχήματος ήταν η είσοδος του εφεσίβλητου από την πάροδο στον κύριο δρόμο και κατά συνέπεια το μεγαλύτερο βάρος της ευθύνης βάρυνε τον εφεσίβλητο και όχι τον εφεσείοντα, ο οποίος όμως είχε το δικό του μερίδιο ευθύνης, διότι υπήρχαν περιθώρια για πιο έγκαιρη αντίδραση. Η απόφαση του πρωτόδικου
- 10 Δικαστηρίου έπρεπε να παραμερισθεί και να αντικατασταθεί με απόφαση για καταμερισμό ευθύνης κατά 1/3 για τον εφεσείοντα και 2/3 για τον εφεσίβλητο.

Η έφεση επιτράπηκε με έξοδα.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

- 15 *Vakanas v. Thomas (1982) 1 C.L.R. 530.*
- Adamis v. Eracleous (1982) 1 C.L.R. 746.*
- Ιωαννίδου ν. Γιάννη (1990) 1 Α.Α.Δ. 213.*

Έφεση.

- 20 Έφεση από τον εναγόμενο αρ.2 κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λάρνακας (Σ. Νικολαΐδης, Α.Ε.Δ.) που δόθηκε στις 28.2.90 (Αρ. Αγωγής 1781/87) με την οποία καταμερίζεται ευθύνη για τροχαίο δυστύχημα που συνέβηκε στο κύριο δρόμο Λάρνακας - Δεκέλειας εξίσου στον εφεσίβλητο - εναγόμενο αρ. 1 και στο εφεσείοντα -εναγόμενο αρ.2.

- 25 *Α. Κλεάνθους, για τον εφεσείοντα.*

Γ. Νικολαΐδης, για τον εφεσίβλητο.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο δικαστής Γ. Κωνσταντινίδης.

- 30 **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Δ.:** Το αυτοκίνητο που οδηγούσε ο ενάγων συγκρούστηκε με το λεωφορείο του εφεσείοντα (εναγομένου

2) σε σημείο του κυρίου δρόμου Λάρνακος - Δεκέλειας, πλησίον της παρόδου προς το χωριό Λειβάδια.

Ο ενάγων διεκδίκησε γενικές και ειδικές αποζημιώσεις από τον εφεσείοντα στον οποίο κυρίως καταλόγιζε οδήγηση στη λανθασμένη πλευρά του δρόμου και από τον εφεσίβλητο (εναγόμενο 1) τον οποίο εμφάνιζε να είχε οδηγήσει το φορτηγό από την πάροδο στο κύριο δρόμο με τρόπο που απέκοψε την πορεία του εφεσείοντα. 5

Οι εναγόμενοι δέκτηκαν πως η αμφισβήτηση ως προς τις συνθήκες κάτω από τις οποίες επεσυνέβη η σύγκρουση αφορούσε στους ίδιους και πως ο ενάγων δεν είχε, κάτω από οποιαδήποτε εκδοχή, ευθύνη για το ατύχημα. Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε πως είχαν και οι δυο εναγόμενοι μερίδιο ευθύνης και εξέδωσε απόφαση εναντίον τους αλληλεγγύως. Αυτό το μέρος της απόφασης βρίσκεται έξω από το πλαίσιο της έφεσης, το οποίο αποτέλεσμα της οποίας θα αφήσει τα δικαιώματα του ενάγοντα όπως είναι τελεσίδικα προσδιορισμένα με την πρωτόδικη απόφαση, ανεπηρέαστα. Αντικείμενο της έφεσης είναι το μέρος της απόφασης που αναφέρεται στον καταμερισμό της ευθύνης μεταξύ των εναγομένων και στον επακόλουθο καθορισμό της αντίστοιχης υποχρέωσης τους για συνεισφορά. 10 15 20

Ήταν η εκδοχή του εφεσείοντα πως η πορεία του στην αριστερή πλευρά του δρόμου ανακόπηκε από τη ξαφνική είσοδο του εφεσίβλητου από την πάροδο σ' αυτό και πως αναγκάστηκε, κάτω από την αγωνία της στιγμής, να στρίψει προς τα δεξιά για να αποφυγεί τη σύγκρουση. Αυτή η κίνηση του τον έφερε στη δεξιά πλευρά του δρόμου με αποτέλεσμα τη σύγκρουσή του με το αυτοκίνητο του ενάγοντα που πλησίαζε από την αντίθετη κατεύθυνση. Ήταν η εκδοχή του εφεσίβλητου πως εισήλθε στον κύριο δρόμο όταν το αυτοκίνητο του εφεσείοντα βρισκόταν σε μεγάλη απόσταση, πως μπόρεσε να πάρει με απόλυτη ασφάλεια την κανονική του πορεία στην αριστερή πλευρά του δρόμου προς τη Λάρνακα και πως το δυστύχημα οφειλόταν αποκλειστικά στην απόπειρα του εφεσείοντα να τον προσπεράσει ενώ πλησίαζε από την αντίθετη κατεύθυνση το αυτοκίνητο του ενάγοντα. Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού αξιολόγησε τη μαρτυρία, κατέγραψε τα ακόλουθα ως ευρήματά του: 25 30 35

“Αναμφίβολα ο εναγόμενος 1 εμπήκε στη διασταύρωση και προξένησε κάποια εμπόδια στον οδηγό του λεωφορείου....Ευρίσκαω ότι ο εναγόμενος 1 εισήλθε στον κύριο δρόμο όταν το όχημα του εναγομένου 2 ευρίσκετο σε μία απόσταση περίπου 120 με 130 πόδια το οποίο εκινείτο με μια ταχύτητα περί τα 30 μίλια την ώρα. 40

Η ενέργεια δε αυτή θεωρείται ότι ήταν αμέλεια γιατί δεν παρέσχε αρκετή απόσταση έτσι που ήτο απόλυτα ασφαλές να εξέλθει χωρίς να δημιουργήσει κάλυμα στον οδηγό του λεωφορείου.”

5 Αυτά τα ευρήματα δεν θα ήταν δυνατό παρά να ήταν η συνέπεια της αποδοχής του βασικού ισχυρισμού του εφεσείοντα. Εν τούτοις, δημιουργήθηκε ζήτημα ως προς το ποιά ακριβώς εκδοχή δέχθηκε το Δικαστήριο. Αυτό, ενόψει του ακόλουθου αποσπάσματος από την απόφαση.

10 “Δεν μπορώ να δεχτώ ότι το φορτηγό με τη μικρή του ταχύτητα που ο ίδιος ο εναγόμενος 2 ανέφερε ότι τούτο εκινείτο για να μπει στον κύριο δρόμο θα μπορούσε να προχωρήσει τόσο μπροστά ούτως ώστε να μὴν βρίσκεται κατά τη σύγκρουση τουλάχιστο παραπλεύρως του λεωφορείου. Δεν μπορώ να δεχτώ την εκδοχή του εναγομένου 2, είναι τελείως αφύσικη σε αντίθεση με
15 την εκδοχή του εναγομένου 1 που είναι πιο φυσική και γίνεται αποδεκτή.”

20 Δεν χρειάζεται να επεκταθούμε στις λεπτομέρειες της επιχειρηματολογίας που αναπτύχθηκε σε σχέση με το θέμα. Είναι φανερό πως απλώς από λάθος γίνεται αναφορά στον εναγόμενο 2 ενώ σαφώς το πρωτόδικο Δικαστήριο εννοούσε τον εναγόμενο 1. Μόνο έτσι θα ήταν νοητό να διατυπωθούν ευρήματα όπως αυτά που παραθέσαμε. Δεν έχει τεθεί θέμα αναθεώρησης αυτών των ευρημάτων από τον εφεσίβλητο και δεν εγείρεται ζήτημα προσέγγισης του θέματος πάνω στη βάση της εκδοχής που πρόβαλε ο εφεσίβλητος.

25 Αποτέλεσε στοιχείο των ευρημάτων του πρωτόδικου Δικαστηρίου ο κατά προσέγγιση καθορισμός της απόστασης που χώριζε τα δυο οχήματα όταν ο εφεσίβλητος εισήλθε στον κύριο δρόμο. Έγινε εκ μέρους του εφεσείοντα υπολογισμός στην προσπάθεια να καταδειχθεί πως η απόσταση εκείνη θα πρέπει να ήταν κάπως μικρότερη από εκείνη που προσδιόρισε το πρωτόδικο Δικαστήριο. Ορθά στο τέλος ο δικηγόρος του εφεσείοντα δέχθηκε το επουσιώδες του επακριβούς καθορισμού της απόστασης. Δεν ήταν το κρίσιμο γεγονός για τα συμπεράσματα του Δικαστηρίου το αν εκείνη η απόσταση ήταν 10 ή 20 πόδια μικρότερη. Η ουσία βρισκόταν στο ό,τι
30 από την συνεξέταση όλων των δεδομένων η άκαιρη είσοδος του εφεσίβλητου στον κύριο δρόμο παρενέβαλε εμπόδιο στην πορεία του εφεσείοντα, υποχρεώνοντας τον να αντιδράσει προς αντιμετώπιση του κινδύνου. Αυτό μας φέρνει στον κεντρικό από τους λόγους έφεσης.

Ο εφεσείων υποστηρίζει πως η βασική αιτία του δυστυχήματος ήταν η αμέλεια του εφεσίβλητου και πως, πάνω στη βάση των ευρημάτων του Δικαστηρίου, μόνο μικρό ποσοστό της ευθύνης θα ειδικαιολογείτο να καταλογιστεί στον ίδιο. Επικαλέστηκε συναφώς τη νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου ως προς το τί αποτελεί καθήκον και τί όχι οδηγού σε κύριο δρόμο και σε πάροδο αντίστοιχα. [Βλ. μεταξύ άλλων *Vakanas v. Thomas & Another* (1982) 1 C.L.R. 530, *Adamis & Another v. Eracleous* (1982) 1 C.L.R. 746, *Μαρία Ιωαννίδου ν. Ηλία Αγαθοκλέους Γιάννη* (1990) 1 Α.Α.Δ. 213].

5

10

... Δεν μπορούμε παρά να συμφωνήσουμε με την εισήγηση. Ο εφεσείων οδηγούσε στον κύριο δρόμο κρατώντας την κανονική του πλευρά. Δεν υπήρχε οποιαδήποτε ένδειξη προειδοποιητική εκείνου που επακολούθησε. Γενεσιουργός αιτία του ατυχήματος ήταν η είσοδος του εφεσίβλητου από την πάροδο στον κύριο δρόμο και το μεγαλύτερο βάρος της ευθύνης βάρυνε εκείνον και όχι τον εφεσείοντα. Όπως σημειώσαμε, είναι αποδεκτό πως κάτω από το σύνολο των περιστάσεων, ο εφεσείων είχε το δικό του μερίδιο της ευθύνης. Υπήρχαν περιθώρια πιο έγκαιρης αντίδρασης. Σε τέτοια περίπτωση ενδεχομένως θα αποφεύγετο η τυφλή έξοδος προς τη δεξιά πλευρά του δρόμου. Σταθμίζοντας όλα τα στοιχεία καταλήγουμε πως τα 2/3 της ευθύνης βαρύνουν τον εφεσίβλητο και το 1/3 τον εφεσείοντα.

15

20

Η έφεση επιτυγχάνει. Το προσβαλλόμενο μέρος της πρωτόδικης απόφασης παραμερίζεται και αντικαθίσταται με απόφαση κατά τα ανωτέρω, με έξοδα υπέρ του εφεσείοντα.

Η έφεση επιτρέπεται με έξοδα. 25